

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 458 din data de 27.05.2020

Dosar nr: 881/2019

Petiția nr: 7702/16.12.2019

Petentă:

Reclamat:

Obiect: este reclamat faptul că petenta a fost înlocuită ca membră a comisiei de votare deoarece este în vârstă de peste 60 de ani

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul petentului

1.

I. 2. Numele și adresa părții reclamate

2.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petenta sesizează faptul că a fost înlocuită ca membră a comisiei de votare deoarece este în vârstă de peste 60 de ani.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

5. Părțile au fost citate pentru data de 04.02.2020 (filele 4-5 din dosar) la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

6. La audierea din 04.02.2020 părțile au fost absente.

7. Punctul de vedere depus de petentă a fost comunicat părții reclamate (fila 22 din dosar) în vederea depunerii de concluzii scrise, iar punctul de vedere depus de partea reclamată a fost comunicat petentei în vederea depunerii de concluzii scrise (fila 21 din dosar). Partea reclamată a depus concluzii scrise la dosar.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

8. Prin petiția înregistrată la CNCD cu **nr. 7702/16.12.2019** (fila 1 din dosar) și documente atașate (filele 2-3 din dosar) petenta arată următoarele aspecte relevante:

- este membră PSD din martie 2011 și în anul 2019 la alegerile din 10.11.2019 a fost numită în secția de vot nr. 9 din Suceava ca membră a comisiei de votare pentru turul 1 și 2 din partea PSD;

- după turul 1, președintele Organizației municipale PSD Suceava a hotărât că petenta va fi înlocuită pe motiv că aceasta este peste 60 de ani;

- a fost o hotărâre prin asumare de răspundere a părții reclamate;

- în prima ședință permanentă a organizației municipale petenta a cerut explicații pentru motivul schimbării sale și în ședință I s-a spus că este bătrână și că este nevoie de mai multă energie în secția de vot și că trebuie înlocuită cu cineva mai tânăr;

- partea reclamată a menționat și faptul că “statul în secția de vot nu este pe viață”;

- discuția în ședință s-a purtat de către partea reclamată și de către vicepreședintele organizației pe un ton ridicat și foarte autoritar;

- petenta menționează că organizația de partid i-a solicitat serviciile, nu ea a cerut în mod expres să beneficieze de statul în secțiile de vot;

- petenta s-a simțit jignită și umilită în fața colegilor (cei mai tineri râdeau), iar câteva zile s-a simțit foarte rău, făcând o criză de colicist pe fond de stres;

- petenta anexează mesajele primite pe telefonul personal din partea președintelui organizației PSD Suceava și coordonatorul de zonă pentru înlocuirea acesteia.

9. În punctul de vedere depus la dosar nr. 681/03.02.2020 petenta arată că nu poate fi prezentă la audieri și că își menține acuzațiile legate de comportamentul părții reclamate în turul 2 al alegerilor prezidențiale din noiembrie 2019. Petenta arată că, potrivit Legii nr. 370/2004, pot fi înlocuiți membri în comisie conform art. 15, dar cu anumite precizări:

- la un control în secție nu a fost găsit sau are un comportament certat cu legea;

- motive medicale;

- membru comisiei nu este prezent în ziua votului în secție sau renunță de bunăvoie.

Susținerile părții reclamate

10. Partea reclamată depune punctul de vedere înregistrat cu nr. 1134/17.02.2020 (filele 10-12 din dosar) prin care arată următoarele aspecte relevante:

- invocă excepția necompetenței materiale a CNCD, potrivit OG. nr. 137/2000;

- sesizarea nu se referă la niciuna din situațiile enumerate de art. 3 și 4 din O.G. nr. 137/2000, petenta neîncadrându-se în categoria de persoane care se află pe o poziție de inegalitate față de majoritate, fie se confruntă cu un comportament de respingere și marginalizare;

- potrivit Legii nr. 370/2004 reprezentanții formațiunilor politice în birourile electorale pot fi înlocuiți, la cererea celor care i-au propus, cu aprobarea biroului electoral ierarhic superior, până în preziua votării, iar în caz de deces, îmbolnăviri sau accidente, chiar și în ziua votării;

deci cadrul legal incident permite înlocuirea unui membru al secției de votare desemnat de partidul politic din care face parte;

- mai mult, situația sesizată nu constituie discriminare din perspectiva art. 5 din O.G. nr. 137/2000 conform căruia “Diferența de tratament bazată pe o caracteristică legată de criteriile prevăzute la art. 2 alin. 1 nu constituie discriminare atunci când, în temeiul naturii activităților ocupaționale sau al contextului în care acestea se desfășoară, o asemenea caracteristică reprezintă o cerință profesională reală și determinată, cu condiția ca obiectivul să fie legitim și cerința proporțională”;

- petenta nu probează cu absolut nimic un presupus caracter discriminatoriu al deciziei de a fi înlocuită din secția de votare, iar alegația conform căreia partea reclamată ar fi spus în cadrul unei ședințe că a fost schimbată că “este prea bătrână” este redundantă, neavând niciun fundament;

- nici mesajul primit de la coordonatorul de zonă nu poate reprezenta o probă în acest sens, petenta fiind informată doar cu privire la schimbarea intervenită.

11. Prin concluziile scrise exprimate, partea reclamată menține cele afirmate în punctul de vedere depus anterior.

V. Motivele de fapt și de drept

12. Colegiul director constată că reclamatul a schimbat petenta și alte persoane de peste 60 de ani între primul și al doilea tur al alegerilor din 2019 din secția de votare ca reprezentant al unui partid.

13. Se respinge excepția de neкомпetență materială invocată de partea reclamată, petiția poate fi analizată din perspectiva prevederilor **O.G. nr. 137/2000**.

14. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

15. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

16. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: *„exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”*).

17. Prin nediferențiere judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: *„art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (Van der Mussele împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991,*

§60), ulterior fiind utilizată sintagma „*analoagă ori relevant similară*” (**Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit**, 30 iulie 1998, §75).

18. Colegiul director constată că, din punctul de vedere al dreptului de a reprezenta un partid la o secție de votare, respectiv al dreptului la demnitate, petenta se află în situație comparabilă cu alte persoane care au fost desemnate de reclamat. Partea reclamată nu a invocat de ce petenta, după ce a participat la primul tur al alegerilor, de ce nu ar fi în situație comparabilă cu persoana care a înlocuit-o.

19. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

20. Petenta a arătat că schimbarea ei s-ar fi datorat vârstei. Partea reclamată nu a invocat un alt motiv pentru schimbarea petentei, invocând doar că legea îi permite schimbarea. Chiar dacă legea permite o astfel de schimbare, nu permite ca această schimbare să se bazeze pe discriminare. Art. 20 alin. 6 din **O.G. nr. 137/2000** precizează: *„Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.”*

21. Colegiul director constată că există legătură de cauzalitate între vârsta petentei și schimbarea ei, din moment ce reclamatul nu a invocat în mod dovedit, prin probe, un alt motiv, considerând doar că afirmația petentei ar fi „redundantă”.

22. Privind restrângerea drepturilor petentului, Colegiul director se bazează pe următoarele prevederi ale **O.G. nr. 137/2000**:

- *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin: [...] e) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități [...]”* (art. 10);

- *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”* (art. 15).

23. Participarea la secția de votare ca reprezentant al unui partid reprezintă o facilitate, asigurat la primul tur dar retras la al doilea tur, astfel sunt incidente prevederile art. 10 lit. e din **O.G. nr. 137/2000**. Atât cazuistica CNCD, cât și practica instanțelor de judecată arată clar că în momentul în care o persoană oferă anumite facilități, chiar dacă ele nu sunt definite ca drepturi prin norme juridice, aceste facilități nu pot fi asigurate în mod discriminatoriu.

24. Modul în care petenta a fost tratată, schimbată între două tururi, transmițând astfel informația că este o problemă cu petenta din cauza vârstei, este de natură să vizeze atingerea demnității, să creeze o atmosferă degradantă, umilitoare la adresa petentei.

25. Astfel fapta reclamatului de a schimba petenta din secția de votare ca reprezentant al unui partid între primul și al doilea tur al alegerilor din 2019 din cauza împlinirii a 60 de ani reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate, întrucât a creat o deosebire pe criteriul vârstei care a avut ca scop și efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la facilități și a dreptului la demnitate.

26. Conform prevederilor **O.G. nr. 2 din 2001**, art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7, Colegiul director aplică sancțiunea de avertisment, având în vedere gravitatea redusă a faptei.

27. Se recomandă reclamatului ca pe viitor să stabilească criterii nediscriminatorii la desemnarea membrilor comisiei de votare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respinge excepția de necompetență materială invocată de partea reclamată conform art. 28-32 din **Procedura internă de soluționarea petițiilor și sesizărilor** (cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință);

2. Fapta reclamatului de a schimba petenta din secția de votare ca reprezentant al unui partid între primul și al doilea tur al alegerilor din 2019 datorită împlinirii a 60 de ani reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate conform art. 2 alin. 1, art. 10 lit. h) și art. 15 din **O.G. nr. 137/2000** (cu 5 voturi pentru, 3 împotrivă ale membrilor prezenți la ședință);

3. Aplică sancțiunea de avertisment conform art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7 din **O.G. nr. 2 din 2001** (cu 5 voturi pentru, 3 împotrivă ale membrilor prezenți la ședință);

4. Se recomandă reclamatului ca pe viitor să stabilească criterii nediscriminatorii la desemnarea membrilor comisiei de votare (cu 5 voturi pentru, 3 împotrivă ale membrilor prezenți la ședință);

5. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților și Partidului Social Democrat pentru informare (cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință).

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 27.05.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru (prezent on-line), HALLER ISTVÁN – Membru (prezent on-line), JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru, SANDU VERONICA TATIANA - Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Data redactării: 28.05.2020

Motivată: A.S. (pct. 1-11)
Haller István (pct. 12-27)
Tehnoredactată: A.S.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.